

Nd. 243. Frumvarp til laga [134. mál]

um skatt- og útsvarsgreiðslur útlendinga, gjaldenda, sem eru á förum úr landi, o. fl.

(Lagt fyrir Alþingi á 75. löggjafarþingi, 1956.)

1. gr.

Um álagningu og innheimtu tekjuskatts og útsvars þeirra útlendinga, sem landvistar- og atvinnuleyfi hafa hér á landi um tiltekinn tíma, dvelja hér um stundarsakir, eða eru á förum af landi brott, fer eins og mælt er fyrir í lögum þessum.

Um íslenska ríkisborgara, sem eru á förum úr landi, gilda ákvæði þessara laga um álagningu og innheimtu, en njóta skulu þeir alls frádráttar frá tekjum skv. l. 46/1954.

Að öðru leyti gilda ákvæði laga um tekjuskatt og útsvör eftir því sem við á.

2. gr.

Tekjuskattur skal reiknaður samkv. a- og b-liðum 6. greinar laga nr. 46/1954, tekjuútsvar samkvæmt gildandi útsvarsstiga á hverjum stað og tíma, hvort um sig eftir því sem við á, af skattgjaldstekjum eða hreinum tekjum eins og þær eru ákvarðaðar samkv. 3. og 4. gr. þessara laga.

3. gr.

Frá heildartekjum þeirra sem um getur í 1. mgr. 1. gr. skal draga beinan kostnað við öflun teknanna eftir sömu reglum og um aðra gjaldendur.

Útlendingar njóta persónufrádráttar sem íslenskir ríkisborgarar, en sé fjölskylda búsett erlendis, skal því aðeins veittur frádráttur hennar vegna, að sönnur séu færðar á að gjaldandi hafi annazt framfærslu hennar.

Útlendir listamenn, sem afla sér hér tekna með list sinni, hvort heldur þeir starfa í eigin nafni eða á annarra vegum, skulu fá frádraginn $\frac{1}{3}$ hluta af skattgjaldstekjum eða hreinum tekjum, eftir því sem við á, við ákvörðun tekjuskatts og útsvars.

4. gr.

Hafi gjaldandi dvalið hér aðeins hluta úr ári, skal ákvarða skattgjaldstekjur og tekjuskatt hans samkv. eftirfarandi reglum:

- a. Hreinum tekjum gjaldanda skal deilt með fjölda dvalarvikna hans hér á landi, margfalda þá útkomu með 52 og draga síðan frá persónufrádrátt í hlutfalli

við fjölda dvalarvikna. Dvalarvikur telst sá tími, talinn í vikum, sem gjaldandi hefur dvalizt hér á landi á viðkomandi gjald- eða skattári að viðbættum 20 af hundraði. Viðbót þessi skal þó aldrei vera minni en ein vika og aldrei meiri en fjórar vikur, og hálf vika eða meir telst heil, en minna broti skal sleppa. Þeir einir skulu þó njóta þessarar viðbótar sem hafa komið hingað í atvinnuskyni og eigi dvalið hér næsta ár á undan brottför sinni úr landi.

- b. Af skattgjaldstekjum eins og þær eru ákvarðaðar samkv. a-lið þessarar greinar, skal síðan reikna tekjuskatt samkv. skattstigum þeim er í 2. gr. getur, margfalda hann með fjölda dvalarvikna og deila í þá útkomu með 52. Sú fjárhæð er tekjuskattur sá, sem gjaldanda ber að greiða.

Tekjuútsvar skal reikna á tilsvarandi hátt og að framan greinir.

5. gr.

Þeir sem hafa þá menn í þjónustu sinni, sem taldir eru í 1. mgr. 1. gr., og greiða þeim kaup, hverju nafni sem nefnist, bera ábyrgð á greiðslu þinggjalds þeirra og útsvars eins og um eigin þinggjald eða útsvar væri að ræða.

Til tryggingar þessari ábyrgð skal kaupgreiðanda heimilt að halda eftir af kaupi gjaldanda eins og fyrir verður mælt í reglugerð.

6. gr.

Kaupgreiðandi skal tilkynna viðkomandi skattyfirvaldi mánaðarlega um kaupgreiðslu til þeirra er í 1. mgr. 1. gr. getur.

Tryggingarfé því fyrir sköttum og útsvari, sem kaupgreiðandi heldur eftir samkvæmt lögum þessum, skal hann skila til viðkomandi innheimtumanna innan viku frá útborgunardegi.

Jafnskjött og skattar og útsvar gjaldanda hafa verið ákveðin, skal innheimtumanni skylt að endurgreiða gjaldanda það, sem of mikið kann að hafa verið haldið eftir af kaupi.

7. gr.

Nú er einhver þeirra, sem um ræðir í 1. gr., á förum af landi burt og skal honum þá skylt að tilkynna hlutaðeigandi skattyfirvaldi um það, með a. m. k. einnar viku fyrirvara, og sé kaupgreiðanda kunnugt um brottförina ber honum einnig að tilkynna um hana. Jafnframt gefur kaupgreiðandi hlutaðeigandi skattyfirvaldi skýrslu um allar kaupgreiðslur til gjaldanda á burtfararárinu.

Hlutaðeigandi skattyfirvöld ákveða síðan skatt og útsvar gjaldanda og tilkynna kaupgreiðanda, gjaldanda sjálfum og innheimtumanni um álagningu þegar í stað.

8. gr.

Óheimilt er að selja þeim, er um getur í 1. gr., farmiða eða taka þá til flutnings til útlanda, nema færðar séu sönnur á með vottorði innheimtumanns að þinggjöld og útsvar sé að fullu greidd eða trygging sett fyrir greiðslu.

Einnig er útgerð skips eða flugfélagi óheimilt að leysa starfsmann sinn úr þjónustu erlendis nema að þinggjöld hans og útsvar hafi verið greidd eða trygging sett fyrir greiðslu.

Nú hefur eigi verið gætt ákvæða 1. eða 2. mgr. þessarar greinar og er þá útgerð hlutaðeigandi skips eða flugvélar ábyrg fyrir greiðslu þinggjalds og útsvars viðkomandi farþega eða starfsmanns sem eigin þinggjaldi og útsvari. Hver sá aðili er með ólöglegu atferli kann að vera valdur að því eða meðsekur að einhver komist úr landi án þess að greiða að fullu þinggjöld og útsvar, ber einnig sams konar ábyrgð.

9. gr.

Nú fer maður af landi burt um stundarsakir og bregður ekki heimilisfesti hér. Skal þá heimilt að leyfa honum far, án þess að gera honum skatt samkv. lögum

þessum, enda setji hann að dómi viðkomandi innheimtumanna næga tryggingu fyrir greiðslu þinggjalda og útsvars.

Fjármálaráðherra getur veitt undanþágur frá lögum þessum að því er varðar íslenska námsmenn, sem erlendis eru heimilisfastir, en koma hingað til atvinnu um stundarsakir.

10. gr.

Heimilt er ráðherra að ákveða, að innheimta á þinggjöldum og útsvari samkvæmt lögum þessum skuli sameinuð í hverju umdæmi, eftir því sem henta þykir.

Einnig er ráðherra heimilt að setja með reglugerð nánari ákvæði um framkvæmd þessara laga.

11. gr.

Gjöld þau er um ræðir í lögum þessum, má taka lögtaki hjá gjaldanda sjálfum, svo og þeim er ábyrgð bera á þinggjöldum og útsvari skv. 5. og 8. gr., enn fremur hjá þeim, er taka á sig ábyrgð á greiðslu vegna þeirra, er getur í 9. gr.

12. gr.

Brot gegn lögum þessum og reglugerðum, er settar kunna að verða samkv. þeim, varða sektum allt að kr. 100 000.00.

13. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi og skulu koma til framkvæmda við álagningu skatta og útsvars á árinu 1956. Jafnframt eru úr gildi numin lög nr. 96 28. desember 1946.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

Samkv. gildandi skattlögum er gerður sá mismunur á skattgreiðslum útlendra manna, sem hér dvelja, og innlendra að útlendingar njóta ekki neins persónufrádráttar, og mjög takmarkaðs frádráttar að öðru leyti, aðrir en listamenn. Auk þess er sá háttur á hafður um alla þá er dvelja hér aðeins hluta úr ári að skattur af tekjum þeirra þann tíma er miðaður við það að þeir hafi tilsvarendi tekjur allt árið. Samngjarnt þykir að útlendum mönnum, sem hér eru fengnir til starfa, sé veittur persónufrádráttur, þó með vissum skilyrðum, og tilsvarendi lækkun verði gerð á þeim kauphluta er skuli haldið eftir upp í skatt- og útsvar. Enn fremur þykir rétt að hlutaðeigendur hafi rétt til frádráttar á kostnaði við öflun tekna, t. d. að erlendir sjómenn á togurum megi draga frá hlífðarfatakostnað jafnt og íslenskir starfsbræður þeirra.

Þetta eru meginástæður fyrir frv. þessu, auk þess sem fleiri efnisbreytingar þóttu nauðsynlegar. Um leið hefur þótt rétt að semja um í nokkuð skipulegra formi nógildandi lög um þessi efni, þ. e. lög um skatt- og útsvarsgreiðslu útlendinga o. fl. nr. 96 28. des. 1946, en þau lög voru að mestu samsteypa úr eldri lögum, sem sett voru á ýmsum tímum.

Er hér á eftir gerð grein fyrir helztu efnisbreytingum.

1. Samkv. 2. gr. laganna er skattskyldan bundin ákveðnum dvalartíma eða vissri fjárhæð tekna. Þar sem sú grein er nú felld niður, verður samkv. 1. gr. frv., hver einstaklingur skattskyldur, sem aflar sér hér tekna, ef þær tekjur eru ekki undanþegnar skattskyldu skv. 1. 46/1954.
2. Samkv. lögnum njóta útlendingar ekki neins frádráttar frá tekjum, nema listamenn, sbr. 2. gr. laganna. Skv. 3. gr. frv. er öllum útlendingum leyft að draga frá tekjum sínum beinan kostnað við öflun teknanna með sömu takmörkunum og Íslendingum, auk hins sérstaka frádráttar sem listamenn njóta.

Það nýmæli er í 2. mgr. 3. gr. frv., að útlendingum, sem hér dvelja, er veittur persónufrádráttur.

3. Í stað þess að reikna skatt og útsvar fyrir hluta úr ári í hlutfalli við dvalarmánuði er nú miðað við vikur. Þar sem það hlýtur alltaf að taka nokkurn tíma að komast hingað í starf er tekið tillit til þeirrar tímaeyðslu með því að bæta 20% við þann tíma er viðkomandi dvelur hér á landi, þó ekki minnu en einni viku og ekki meiru en fjórum vikum. Skemmsti dvalartími telst ein vika, jafnvel þótt raunveruleg dvöl sé ekki nema einn dagur. Einnig er fellt niður það ákvæði laganna að lágmark skattgreiðslu útlendinga sé 5%.
4. Samkvæmt 2. gr. laganna ber sá, er greiðir útlendingi kaup, fulla ábyrgð á greiðslu skatta hans og útsvars og er kaupgreiðanda veitt heimild í 3. gr. til að halda eftir hluta kaupsins til tryggingar þeirri ábyrgð, og er þeirri reglu haldið óbreyttri. En þar sem útlendingum skal veittur persónufrádráttur samkv. frv. er regla sú um rétt kaupgreiðanda til að halda eftir 20—35% af kaupum samkv. 3. gr. laganna óhæf, og verður að taka nokkuð tillit til fjölskyldustærðar í því sambandi. Er talið heppilegast að ráðherra hafi óbundnar hendur um að ákveða með reglugerð þann hundraðshluta, sem halda beri eftir af kaupum.
5. 8. og 9. gr. frv. svarar til 10. gr. laganna. Hafa verið gerðar á henni breytingar í samræmi við breyttar aðstæður og fengna reynslu.
6. Í 11. gr. frv. er það nýmæli að innheimta megi með lögtaki hjá ábyrðarmanni þinggjald og útsvar þess er ábyrgzt var fyrir.
7. Samkv. 12. gr. frv. eru sektir hækkaðar úr kr. 50000.00, samkv. 2. mgr. 13. gr. laganna, í kr. 100000.00.